

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ (W JĘZYKU POLSKIM)

Autor: Patryk Mamczur

Tytuł: Big Beat Land. Transfer kulturowy zachodnich wzorców muzyki popularnej do PRL lat 1959–1973

Promotor: dr hab. Tadeusz Czekalski, prof. UJ

Data przygotowania streszczenia: 14 kwietnia 2022 r.

Autor przedstawia polską muzykę bigbeatową z lat 1959–1973. Opierając się na koncepcji transferu kulturowego, prezentuje przepływ wzorców muzyki popularnej z krajów zachodnich oraz stara się pokazać znaczenie big beatu w szerszym kontekście kulturowym i społecznym tytułowego „Big Beat Landu”, czyli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Wykorzystanie koncepcji transferu kulturowego oraz nowych trendów w badaniach nad amerykańizacją (oraz, szerzej, westernizacją) pozwala odejść autorowi od presupozycji hierarchii kulturowej i nie koncentrować się na analizie wierności adaptacji treści kulturowych, ale zamiast tego przenieść uwagę na kulturę przyjmującą – wykazać istnienie koniunktury na przyjęcie treści, scharakteryzować rolę osób i instytucji pośredniczących w transferze czy prześledzić dynamikę procesów przyswajania.

W rozdziale pierwszym, zatytułowanym Wzorce, przedstawiony zostaje rozwój muzyki popularnej na Zachodzie. Autor wskazuje najważniejsze gatunki muzyczne, trendy i postacie, które stanowić będą punkt odniesienia dla dalszych rozważań. W rozdziale drugim, System, zaprezentowano kontekst polityczno-społeczny PRL, w którym rozwijała się scena bigbeatowa. Opierając się na źródłach z epoki, autor omawia politykę kulturalną PRL i stosunek władz do wzorców zachodnich. Rozdział trzeci, Popularyzacja, przedstawia kanały, którymi do polskich odbiorców docierały zachodnie trendy, a także przestrzenie popularyzacji rodzimej twórczości bigbeatowej. Ukazane zostaje m.in., jak za sprawą oddolnych działań pojawiły się w rzeczywistości PRL elementy gospodarki rynkowej. W rozdziale czwartym, zatytułowanym Muzyka, autor przeprowadza analizę warstwy muzycznej utworów bigbeatowych. Wskazuje, które trendy przywiezione z Zachodu pozostały niezmienione, które przekształcono (i z jakich powodów), a jakie pomysły można uznać za czysto polskie. Sięga przy tym nie tylko do twórczości najbardziej popularnych wykonawców, ale także do nagrań mniej znanych, lokalnych zespołów. Rozdział piąty, Teksty, poświęcony jest warstwie tekstowej piosenek bigbeatowych. Analiza i interpretacja tekstów przeprowadzona zostaje między innymi w kontekście konfliktu międzypokoleniowego. Ostatni rozdział, Recepcja, omawia ocenę big beatu jako muzyki i jako zjawiska w różnych grupach ówczesnego polskiego społeczeństwa: nastoletnich słuchaczy, ich rodziców, wychowawców, krytyków muzycznych, publicystów i przedstawicieli władzy.

Opierając się na zróżnicowanej bazie źródłowej – nie tylko utworach muzycznych, ale też dokumentach archiwalnych (zwłaszcza pochodzących z kwerendy przeprowadzonej w Archiwum Akt Nowych), szerokiej bazie artykułów prasowych z epoki czy źródłach biograficznych – autor wyciąga wnioski wykraczające poza klasyczne *popular music studies*. Podejmuje się wyznaczenia okresów w historii polskiego big beatu i odpowiada na pytanie, czy omawiany transfer kulturowy można uznać za udany, ale przede wszystkim wykazuje, że big beat był przejawem (a jednocześnie jednym z powodów) istotnego konfliktu międzypokoleniowego – prawdopodobnie pierwszego tak wyraźnego w najnowszej historii Polski. Podkreślając, że big beat nie tylko zaczął nową epokę w rodzimej muzyce popularnej, ale też zmienił polskie społeczeństwo, autor omawia korzyści jakie mogą płynąć z rozważań nad sceną bigbeatową w kontekście badań nad historią PRL. Wskazuje też wprost możliwe dalsze kierunki badawcze.

14.04.2022

Akceptuję
14.XV.2022

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ (W JĘZYKU ANGIELSKIM)

Autor: Patryk Mamczur

Tytuł oryginalny: Big Beat Land. Transfer kulturowy zachodnich wzorców muzyki popularnej do PRL lat 1959–1973

Tytuł angielski: Big Beat Land. Cultural Transfer of Western Popular Music to Polish People's Republic 1959–1973

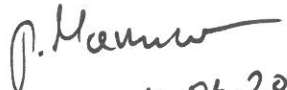
Promotor: dr hab. Tadeusz Czekalski, prof. UJ

Data przygotowania streszczenia: 12 kwietnia 2022 r.

The author presents the Polish big beat music from the years 1959–1973. Utilizing the concept of cultural transfer (*transferts culturels*), he shows the transmission of Western popular music genres and discusses the importance of big beat in the larger cultural and social context of the eponymous “Big Beat Land”, i.e., the Polish People's Republic. By basing the methodology on the concept of cultural transfer as well as new trends in the studies on Americanization (and Westernization), the author is able to move away from the usual presupposition of cultural hierarchy and focus more on the receiving culture – its readiness to adopt new cultural patterns, people and institutions taking part in the transfer and the dynamics of the cultural adaptation.

The first chapter, Patterns, briefly presents the evolution of popular music in Western countries (the United States and the United Kingdom). The author indicates the most important genres, trends and artists which will act as points of reference for further analysis. The second chapter, System, shows the political and social context of the Polish People's Republic in which the big beat scene emerged. Using primary sources, the author presents the views of the communist regime on Western culture. The third chapter, Popularization, discusses the ways in which Polish people learned about the modern trends in Western popular music and the channels of distributing the Polish big beat, thus, showing how the elements of the market economy were introduced in the economic system of communist Poland. In the fourth chapter, Music, the author analyzes which of the Western popular music's patterns were adapted and what original ideas were introduced by Polish big beat bands – showcasing not only the most popular artists but also less-known groups. The fifth chapter, Lyrics, focuses on the textual analysis of big beat songs. Among others, the role of the generational conflict is discussed. The final chapter, Reception, presents the opinions on the big beat music among various groups of Polish people in the discussed period: teenage fans, their parents and teachers, musicologists, journalists, and politicians.

By using various primary sources – not only music recordings but also archival documents preserved in the Central Archives of Modern Records (Archiwum Akt Nowych), periodicals and biographical sources – the conclusions drawn by the author exceed the usual scope of popular music studies. The author aims to determine the periods in the history of the Polish big beat scene, tries to find out whether the described cultural transfer was successful but, most importantly, points out that the big beat music was one of the manifestations (and one of the reasons behind) an important generational conflict – arguably the first of such proportions in the modern history of Poland. Underlining that big beat not only ushered a new era in the history of Polish popular music but also changed the Polish society, the author discusses the benefits of exploring the big beat scene for the scholars researching the history of the Polish People's Republic. He also suggests specific directions for further research.

14.04.2022